

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3 Departamentul	DEPARTAMENTUL DE TEOLOGIE ORTODOXA
1.4 Domeniul de studii	TEOLOGIE
1.5 Ciclul de studii	Licență – an univ. 2024-2025
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Bioetică creștină aplicată</i> <i>Applied Christian Bioethics</i>						
2.2 Titularul activităților de curs	-						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. dr. pr. Petru Cernat						
2.4 Anul de studiu	III	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei	OP/ DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru și activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	-	3.3. seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5 curs	-	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					28
Tutoriat					
Examinări					2
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	72				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (dacă este cazul)

4.1 De curriculum	Cunoașterea principalelor concepte ale teologiei morale creștine
4.2 De competențe	

5. Condiții (dacă este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	x
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CP1. Realizarea misiunii de propovăduire a credinței, în spirit irenic</p> <p>CP2. Pastorația eficientă a credincioșilor: consilierea acestora potrivit regulilor proprii (legi, canoane), precum și a normelor morale</p> <p>CP3. Consilierea credincioșilor în probleme de natură spirituală, interpersonală și socială</p>
Competențe transversale	<p>CT1. Cunoașterea și înțelegerea mecanismele psihologice umane, demonstrând empatie și aplicând cunoștințe despre comportamentul uman</p> <p>CT2. Aplicarea tehnicilor de muncă eficientă în echipă multidisciplinară (intra și extra teologic), pe diverse paliere ierarhice, respectând principii de credință religioasă</p> <p>CT3. Aplicarea strategiilor de muncă riguroasă, eficientă și responsabilă, de punctualitate și conștiinciozitate misionară, pe baza principiilor, normelor și valorilor doctrinare, religioase, morale și canonice</p>

7. Obiectivele disciplinei (din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general	Familiarizarea studenților cu principalele provocări bioetice actuale și identificarea principiilor morale care pot alcătui un răspuns creștin în fața acestor provocări.
7.2 Obiectivele specifice	La finalizarea cu succes a acestei discipline, studenții vor fi capabili să: <ul style="list-style-type: none"> • Recunoască, interpreteze și evalueze la un nivel elementar, din punctul de vedere al teologiei morale ortodoxe, principalele probleme de bioetică identificabile în contextul parohial românesc. • Utilizeze corect conceptele care descriu principiile morale care interferează în analiza unui caz bioetic. • Explice principalele concepte științifice întâlnite în analiza unui caz bioetic și să le aplice în viața pastorală.

8. Conținut

8.1	Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	-	-	-
2.	-	-	-
Bibliografie			

8.2	Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
1.	Ce este bioetica? Tehnologii biomedicale, noutate antropologică și perplexitate morală.	-Expunerea, - Dezbateră, - Conversația euristică, - Studiul de caz;	- 2 ore
2.	Perspective majore în bioetică: „calitatea vieții” și „sfințenia vieții”		- 2 ore
3.	Antropologia și etica suferinței		- 2 ore
4.	Taina Nunții, planificarea familială și contracepția		- 2 ore
5.	Provocările etice ale avortului		- 2 ore
6.	Statutul embrionului uman și al celulelor pluripotente		- 2 ore
7.	Procreația asistată medical – inseminare artificială și fertilizare <i>in vitro</i> cu transfer de embrioni		- 2 ore
8.	Etica transplantului de țesuturi și organe		- 2 ore
9.	Etica stărilor terminale și redefinirea morții		- 2 ore
10.	Sinuciderea asistată medical vs. îngrijirea paliativă		- 2 ore
11.	Ideologia de gen și educația sexuală		- 2 ore
12.	Generația internetului și dependența digitală		- 2 ore
13.	Transumanismul – între promisiuni și consecințe		- 2 ore
14.	Test docimologic		- 2 ore

Bibliografie**Săptămâna 1**

- Herman Tristram Engelhardt jr., *După Dumnezeu. Morala și bioetica într-o epocă secularizată*, trad. de Andrei Dîrlău, Editura Doxologia, Iași, 2023, pp. 59-80.
- Herman Tristram Engelhardt jr., *Fundamentele bioeticii creștine: perspectiva ortodoxă*, prezentare de Sebastian Moldovan, traducere de Mihail Neamțu, Cezar Login și diac. Ioan I. Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2005, pp. 254-314. (III-12568 S)
- Maria Luisa Di Pietro, *Bioetica, educația și familia*, traducere de Gema Bacoanu și Iosif Agiurgioaei, Editura Sapiența, Iași, 2019, pp. 11-34.
- Elio Sgreccia, Victor Tambone, *Manual de Bioetică*, Editura Arhiepiscopiei Romano- Catolice de București, 2001, pp. 3-19 și 34-52. (IV-1050 S)
- Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 5-26.

Recomandare film: <https://www.cinemagia.ro/filme/delivery-man-583515/>

Săptămâna 2

- John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, ³2007, pp. 15-30 și 248-255. (II-38628)
- Pr Juvenalie (Ionașcu), *Teroriștii uterului. Terorism științific și etica începuturilor vieții. Eseu de bioetică a gestației*, Editura Anastasia, București, 2002, pp. 126-160. (I-6366 TS)
- Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 27-47.

Recomandare film: <https://www.cinemagia.ro/filme/bicentennial-man-omul-bicentinar-1392/>

Săptămâna 3

1. Sf. Maxim Mărturisitorul, *Ambigua*, 8, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, EIBMBOR, București, 2006, pp. 149-154. (II-22884 S)
2. Sf. Maxim Mărturisitorul, *Răspunsuri către Talasie*, 61, (Filocalia, vol. III). (II-29331 TS)
3. Sf. Varsanufie și Ioan, *Scrisori duhovnicești*, (Filocalia, vol. XI), răspunsurile 74, 78, 79, 127-scolia, 148-149, 154, 212, 221, 384, 508, 510, 513-14, 518, 520-22, 525, 532, 534, 613, 645, 753, 765, 770, 784. (III-14320 TS)
4. Sfântul Grigorie Palama, *Cuvânt despre iconomia cea după trup a Domnului*, în: *MA* 3/1990, pp. 29-40 (sau alte ediții).
5. Sf. Vasile cel Mare, *Regulile mari*, 55 (PSB 18, București, 1989, pp. 296-301). (III-16553 TI)
6. J.C. Larchet, *Teologia bolii*, traducere de Pr. Prof. Vasile Mihoc, Editura „Oastea Domnului”, Sibiu, 2005. (II-36949)
7. J.C. Larchet, *Creștinul în fața bolii, suferinței și morții*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2015. (II-27104 S)
8. J.C. Larchet, *Dumnezeu nu vrea suferința omului*, traducere de Marinela Bojin, Editura Sophia, București, 2008. (II-38245)
9. Arhim. Emilianos Simonopetritul, *Așteptarea lui Dumnezeu. Despre boală, suferință și moarte*, traducere de Ierom. Agapie Corbu, Editura Sfântul Nectarie, Arad, 2019. (II-36584)
10. Pr. Liviu Petcu, *Hristos, prietenul nostru în suferință. Florilegiu patristic*, Editura Doxologia, Iași, 2012.

Recomandare film: <https://vezionline.net/capernaum-haos-si-speranta-2018.html>

Săptămâna 4

1. *Molitfelnic* (orice ediție), Slujba Cucuniei. (III-17345)
2. John și Lyn Breck, *Trepte pe calea vieții. O viziune ortodoxă asupra bioeticii*, traducere de Geanina Filimon, Editura Sophia, București, 2007, pp. 49-77. (II-23597 TS)
3. Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, 2013, pp. 173-199.
4. Pr. Josiah Trenham, *Căsătorie și feciorie în gândirea Sfântului Ioan Gură de Aur*, Editura Doxologia, Iași, 2016, pp. 252-275. (III-17852)
5. Jean-Claude Larchet, *Etica procreației în învățătura Sfinților Părinți*, Editura Sophia, București, 2003, pp. 45-101. (II-20203 S)
7. Anthony Stehlin, *Taina Căsătoriei și contracepția*, traducere de Dragoș Dâscă, Editura Doxologia, Iași, 2017. (II-34753)

Recomandare film: <https://vezionline.net/prayers-for-bobby-rugaciuni-pentru-bobby-2009.html>

Săptămâna 5

1. Dr. Petru Cernat, *Identitatea embrionului uman din perspectivă teologică și bioetică*, Editura Doxologia, Iași, 2022, pp. 96-107, 129-137, 231-243. (III-20223)
2. Isidor Chinez, *Bioetica. Responsabilitatea față de viața umană*, Editura Sapienia, Iași, 2015, pp. 211-243.
3. Analiza documentului despre avort al BOR, care se găsește accesând adresa
4. <http://patriarhia.ro/avortul-78.html>.

Recomandare film: <https://www.cinemagia.ro/filme/4-luni-3-saptamani-si-2-zile-18011/>

Săptămâna 6

1. Dr. Petru Cernat, *Identitatea embrionului uman din perspectivă teologică și bioetică*, Editura Doxologia, Iași, 2022, pp. 144-230, 255-262. (III-20223)
2. Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, 2013, pp. 60-79.
3. Marie-Hélène Congourdeau, *Embrionul și sufletul lui la sfinții Părinți și în izvoarele filozofice și medicale grecești (secolele VI î.Hr. – V d.Hr.)*, traducere de Maria-Cornelia Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 2014. (III-

16803 TS)

4. Ioan-Lucian Radu, Magdalena Roxana Necula, Simona Irina Damian, „Poziția Bisericii Ortodoxe față de cercetările efectuate cu celule stem embrionare”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XIII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, pp. 381-394. (II-34646)
5. Mihail Adeodatus Ungureanu, „Problema infertilității din România și combaterea ei prin folosirea din ce în ce mai mult a tehnicii fertilizării in vitro”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XV, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017, pp. 459-480. (II-34703)

Recomandare film: <https://vezionline.net/gattaca-1997.html>

Săptămâna 7

1. John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, ³2007, pp. 212-242. (II-38628)
2. Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 80-91.
3. Sebastian Moldovan, „«Și care este copilul meu?» Opțiuni parentale în fertilizarea in vitro și relevanța lor pentru o etică a procreației”, în: *Revista Teologică*, 3/2019, pp. 144-165. (Y-37)
4. Florin Pușcaș, „Procreația clinic asistată în teologia diasporei ortodoxe”, în: *Revista Teologică*, VIII (80), 1/1998, pp. 73-104.
5. Beatrice Ioan, Cristina Gavrilovici, Vasile Astărăstoae, *Bioetica. Cazuri celebre*, Editura Junimea, Iași, 2005, pp. 59-72.

Recomandare film: <https://vezionline.net/my-sisters-keeper-viata-pentru-sora-mea-2009.html>

Săptămâna 8

1. Sebastian Moldovan, „Transplantul, o înrudire?”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. VII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2009, pp. 108-128. (II-25641 S)
2. Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 92-105.
3. Stelian Tofană, „Transplantul de organe – în folosul umanității și împotriva omului? O perspectivă antropologică biblică”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. VII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2009, pp. 134-152. (II-25641 S)
4. Beatrice Ioan, Cristina Gavrilovici, Vasile Astărăstoae, *Bioetica. Cazuri celebre*, Editura Junimea, Iași, 2005, pp. 73-87.
5. Georgios Mantzaridis, *Morala creștină*, traducere de Diac. Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, pp. 472-483. (III-16963 S)

Analiza documentului despre transplantul de organe al BOR, care se găsește accesând adresa <http://patriarhia.ro/transplantul-de-organe-1451.html>.

Recomandare film: <https://filmeonline-hd.com/film/repo-men-2010-online-subtitrat-in-romana/>

Săptămâna 9

1. Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, ²2013, pp. 106-127.
2. Stelian Tofană, „Moartea publică a lui Iisus – un mesaj pentru societatea contemporană”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 79-93. (II-32259 TS)
3. Georgios Mantzaridis, *Morala creștină*, traducere de Diac. Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, pp. 500-513. (III-16963 S)
4. Jean-Claude Larchet, *Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace...*, traducere de Marinela Bojin, Editura Basilica, București, 2012. (II-28785 TS)
5. Nicolae D. Necula, *Atitudinea Bisericii Ortodoxe față de incinerare*, Editura Basilica, București, 2013. (I-8503 S)
6. John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, ³2007, pp. 243-293. (II-38628)

Recomandare film: <https://vezionline.net/me-before-you-inainte-sa-te-cunosc-2016.html>

Săptămâna 10

1. Georgios Mantzaridis, *Morala creștină*, traducere de Diac. Drd. Cornel Constantin Coman, Editura Bizantină, București, 2006, pp. 514-520. (III-16963 S)
2. Liliana Buta, „Îngrijirile paliative, parte integrantă a serviciilor de sănătate”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. VI, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008, pp. 183-190. (24:61(06)/B97)
3. Teofil Tia, „Consilierea pastoral-duhovnicească a familiei (aparținătorilor) bolnavului terminal”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 337-354. (II-32259 TS)
4. Maria Aluaș, „Mizele conceptuale și etice ale medicalizării sfârșitului vieții”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 433-448. (II-32259 TS)
5. Liviu Petcu și Gabriel Roman, „De-aș fi găsit un lepros să-i dau trupul meu...Practici patericale privind slujirea bolnavilor”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XVI, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2018, pp. 313-337. (II-35791)
6. Pr. Dr. Sorin-Grigore Vulcănescu, *Eutanasia. O abordare moral-teologică*, Editura Mitropolia Olteniei, Craiova, 2023.
7. Răzvan Brudiu, *Incinerarea. Provocare misionară sau contramărturie creștină?*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2017. (II-35534)

Analiza documentului despre eutanasiu al BOR, care se găsește accesând adresa <http://patriarhia.ro/eutanasia-445.html>.

Recomandare film: <https://vezionline.net/million-dollar-baby-o-fata-de-milioane-2004.html>

Săptămâna 11

1. Gabriele Kuby, *Revoluția sexuală globală. Distrugerea libertății în numele libertății*, traducere de Monica Stinghe, Editura Sapiența, Iași, 2019, pp. 175-196 și 339-389. (II-35062)
2. Nicolae Miu, Bianca Simionescu, Irina Pop, „Educația sexuală a adolescenților”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XV, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017, pp. 381-390. (II-34703)
3. Sebastian Moldovan, *Eseuri de bioetică*, Editura Astra Museum, Sibiu, 2013, pp. 210-233.
4. Pr. Jean Boboc, *Transumanismul decriptat: metamorfoza navei lui Tezeu*, traducere din lb. franceză de Manuel Valeriu, Editura Doxologia, Iași, 2020, pp. 226-241. (II-38272)
5. Thomas Hopko, *Homosexualitatea: o abordare ortodoxă*, Ed. Theosis, Oradea, 2009. (II-25524 S)
6. John Breck, *Darul sacru al vieții. Tratat de bioetică*, traducere și cuvânt înainte de PS Irineu Pop Bistrițeanul, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2007, pp. 136-155. (II-38628)
7. Stelian Tofană, „Homosexualitatea: ce ne spune Biblia?”, în: Mircea Gelu Buta (coord.), *Medicii și Biserica*, vol. XIII, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, pp. 407-428. (II-34646)

Recomandare film 1: <https://vezionline.net/the-danish-girl-daneza-2015.html>

Recomandare film2: <https://filmehd.se/the-normal-heart-o-inima-normala-2014-filme-online.html>

Săptămâna 12

1. Jean M. Twenge, *Generația internetului*, trad. de Loredana Bucuroaia, Editura Baroque Books & Arts, București, 2020. (II-37225)
2. Catarina Katzer, *Cyberpsihologia. Viața în rețea: cum ne schimbă internetul?*, trad. de Cora Radulian, Editura ALL, București, 2018.
3. Mary Aiken, *The Cyber Effect. Psihologia comportamentului uman în mediul online*, trad. de Vasile Bontaș, Editura Niculescu, București, 2019. (III-19330)
4. Adina-Brîndușa Baci, *Adicția digitală. Boală a societății postmoderne*, Editura ProUniversitaria, București, 2019. (II-36969)
5. Manfred Spitzer, *Demența digitală. Cum ne tulbură mintea noile tehnologii*, trad. de Dana Verescu, Editura Humanitas, București, 2020. (II-36905)

Recomandare film: <https://vezionline.net/contagion-pericol-nevazut-2011.html>

Săptămâna 13

1. Adrian Lemeni, *Tehnicizarea inumană a vieții*, Editura Basilica, București, 2022, pp. 491-557. (III-20016)
2. Laurent Alexandre, Jean-Michel Besnier, *Pot face roboții dragoste? 12 întrebări despre transumanism*, traducere de Maria-Magdalena Coresciuc, Editura Humanitas, București, 2019. (II-37472)
3. Norbert Wiener, *Dumnezeu și golemul. Comentariu asupra câtorva probleme în care cibernetica intră în contradicție cu religia*, traducere de Tudor Călin Zarojanu, Editura Humanitas, București, 2019. (II-36344)
4. Michael Hauskeller, *Mitologiile transumanismului*, traducere de Sorina Chiper, Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2022, pp. 137-160.
5. Pr. Jean Boboc, *Transumanismul decriptat. Metamorfoza navei lui Tezeu*, traducere de Manuel Valeriu, ediție îngrijită de Prof. Univ. Dr. Sebastian Moldovan, Editura Doxologia, Iași, 2020, pp. 365-427. (II-38272)

Recomandare film: <https://vezionline.net/transcendence-viata-dupa-moarte-2014.html>

Săptămâna 14

Test docimologic

9. Coroborarea conținutului disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Studentii sunt pregătiți pentru abordarea unui subiect interdisciplinar, care necesită efort intelectual și duhovnicesc; ei sunt pregătiți de a contextualiza provocările biotehnologiilor și de a măsura impactul lor în comunitatea parohială din care fac parte.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere în nota finală (%)
10.4 Curs	-	-	-
10.5 Seminar / Laborator	- Participare activă la dezbateri;	- întocmire și prezentare a unei lucrări de laborator	-50 %
	-Parcurgerea materialului bibliografic săptămânal.	-Test docimologic (săptămâna 14)	-50 %
10.6 Standard minim de performanță			

Data completării

30.09.2024

Semnătura titularului de curs

-

Semnătura titularului de seminar

Asist. univ. dr. pr. Petru Cernat

Data avizării în departament,
05.10.2024

Director de departament,
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian ROMAN